

4. Magic. URL: <https://www.britannica.com/topic/magic-supernatural-phenomenon> (дата звернення 12.05.2022).
5. Welldivined. URL: <https://welldivined.com/> (дата звернення 10.05.2022).

Ключові слова: магічний дискурс, цифрові засоби масової інформації, комунікація.
Key words: magical discourse, digital mass media, communication.

ЗАВАЛЬСЬКА ЛЮБОВ ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри прикладної лінгвістики, кандидат філологічних наук*

КІСЕЛЬОВА АНАСТАСІЯ АНДРІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри прикладної лінгвістики, кандидат філологічних наук*

ІНТЕРАКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ В КОМЕНТАРЯХ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ: МОВНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНФЛІКТУ

Дослідження мережевого дискурсу належать до актуальних проблем медіалінгвістики, оскільки соціальні мережі з огляду на оперативність та інтерактивність виконують функцію засобів масової інформації та передбачають взаємодію адресанта та адресата у процесі спілкування. Діалогічне та полілогічне спілкування відбувається у коментарях до дописів, де учасники взаємодії обговорюють позицію автора основного допису, переважно вступаючи в дискусію. Дискусії в коментарях мають як конструктивний, так і деструктивний характер, реалізуючи кооперативний і конфліктний типи комунікації. В центрі нашої уваги – комунікативний конфлікт, що виникає в коментарях соціальних мереж, та мовні засоби його вираження.

Для аналізу ми зосередилися на коментарях на офіційній сторінці Президента України В. Зеленського в соцмережі Facebook (за травень і червень 2022 року), що містить щоденні дописи щодо актуальної політичної ситуації та коментарі о них пересічних користувачів.

Комунікативний конфлікт розглянуто в мовознавчих наукових розвідках Л. Білоконенко [1], Н. Войцехівської [2] та ін. Проте конфлікт у соціальних мережах схарактеризовано лише в поодиноких працях, що зосереджено на проблемах аналізу соціальних мереж (С. Нерян, Л. Швелдзе та ін.). Метою нашого дослідження є визначення особливостей мовної реалізації конфліктної взаємодії в коментарях до дописів політичної тематики соцмережі Facebook. Ми зосередили увагу на лексичних засобах, що використовуються в конфліктній взаємодії в коментарях соцмереж. Розглянемо основні групи лексики, вжитої комунікантами в конфліктній ситуації та адресованій співрозмовникам.

1. **Зоосемізи** – зооніми, вжиті в переносному значенні, переважно негативно оціненому значенні. Під час комунікації коментатори часто вдаються до вживання зоонімів: *собака, козел, свиня* тощо, напр.: Федина Михайло – Denis Qoodria: *Зеленського вибрали як президента і пишсямося ним, а у вас рабів права вибору немає, тож – шуруй до будки **собака** сутула. Denis Qoodria – Федина Михайло: вже ясно, за ким ти кукурікаєш, **півню** подоляківський!))* (ФБ, 4.06.2022); Ольга Щербакова-Васьковська – Садовська Галина: *Курка безмозгла, закрій свій смердючий рот* (ФБ, 29.05.2022).

У таких випадках переносне значення зафіксовано у тлумачних словниках, напр.: Собака – 1. Домашня тварина родини собачих, яку використовують для охорони, на полюванні і т. ін. 2. перен., зневажл. Про злу, жорстоку, недобррозичливу і т. ін. людину // Уживається як лайливе слово. 3. до чогу, перен., рідко. Той, хто досяг досконалості в чому-небудь; вмiла, спритна, завзята в чомусь людина. 4. Хижий ссавець родини собачих [3, Т. 9, с. 430]. У другому значенні, що позначене як переносне, використовується як номінація людини і є інвективною. Інший зоонім «півень» за словником: 1. Свійський птах з червоним гребенем на голові, пишним хвостом і шпорами на ногах; самець курки. // Флюгер, прикраса і т. ін. у вигляді такого птаха; // Самець деяких інших птахів ряду курячих. 2. перен., розм. Про задержувату й запальну людину [3, Т. 6, с. 380]. Також у переносному значенні має негативно оцінене значення і вживається на позначення людини. Зважаючи на це, у першому коментарі наголошено на таких рисах співрозмовника, як жорстокість і недобррозичливість, а в другому – емоційність та запальність.

2. **Етноніми** як номінації людини за національністю вживають з негативно оцінною характеристикою особи через приниження за національною ознакою, напр.:

Oksana Savchuk – Yliia Yliia: *ти хто така, щоб посилати мене, **українку!** курва! Сама пішла! І ще далі, ніж руський корабель!*

Yliia Yliia – Oksana Savchuk: *ти, розкішниця, не доросла щоб мене посилати. Якщо ти справді «**українка**», маєш знати, що це означає!* (ФБ, 31.05.2022).

Переважно в соцмережах на позначення співрозмовника з метою його приниження вживають лексеми *чурка, русня, москаль, циган* тощо, напр.: Denis Qoodria – Мария Мартинок: *забув запитати, що мені робити у безграмотної **чушки**...)* (ФБ, 4.06.2022).

3. **Гендерні номінації** вживають здебільшого на адресу жінок, наголошуючи на їхній статі, при цьому використовують лексеми, що мають негативну конотацію та є стилістично зниженими, напр.:

Олександр Дюбанов – Наталія Грудіна: *а ти що чергова надсмотрщица в концтаборі? Люди розбируться куди їм пліть. В тебе не спитаються. Ти диви скільки **баб** «дозволителів» розвелосья.*

Galina Nykytenko – Oleksandr Diubanov: *Баби на базарах торгують дзернятами. Може у тебе вдома «**баба**» твоя і ти її так називаєш. А, тут тобі відповідають **ЖІНКИ!*** (ФБ, 3.06.2022).

У тлумачному словнику української мови лексема «баба» є полісемічною: 1. Мати батька або матері. 2. Стара віком жінка. 3. розм. Взагалі жінка. 4. перен., зневажл. Про слабкого, боязкого, нерішучого чоловіка або хлопця. 5. у сполуч. з присв. займ., розм. Те саме, що дружина. 6. заст. Жінка, що приймає дітей під час пологів. 7. заст. Ворожка, шептуха. 8. Людська фігура із снігу [3, Т. 1, с. 75]. Контамінація другого і третього значень дає можливість використання лексеми як образливої з актуалізацією віку співрозмовниці. Вікові характеристики також часто стають підґрунтям для конфліктної взаємодії в соцмережах, напр.: Наталя Нетрубенко – Зінаїда Михайленко: *інакших слів ви не заслуговуєте, якщо пишете такі нісенітниці, жінка в віці треба пиріжки на фронт пекти, а не витрачати час на дезінформацію!* (ФБ, 19.05.2022).

Отже, у соціальних мережах реалізація вербального конфлікту здійснюється за допомогою лексичних одиниць, серед яких особливе місце належить зоосемізмам, етнонімам та гендерно маркованій лексиці.

Список використаних джерел:

1. Білоконенко Л. А. *Українськомовний міжособистісний конфлікт*. Київ : Інтерсервіс, 2015. 335 с.
2. Войцехівська Н. К. *Конфліктний дискурс: структурно-семантичний і комунікативно-прагматичний аспекти*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 404 с.
3. Словник української мови. В 11 томах. Київ : Наукова думка, 1970–1980.

Ключові слова: мережевий дискурс, вербальний конфлікт, зоосемізм, етнонім, гендерно маркована лексика.

Key words: network discourse, verbal conflict, zoosemism, ethnonym, gender-marked vocabulary.

ЗАЄЦЬ ГАННА ВІКТОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри прикладної лінгвістики, кандидат філологічних наук*

ЗАЄЦЬ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ

*Одеський державний університет внутрішніх справ,
викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності,
кандидат юридичних наук, доцент*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ Й АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У повсякденному житті та професійній діяльності люди систематично роблять неправильні висновки, ґрунтуючись на помилковому аналізі фактів. Помилки можуть бути як незначними (купівля протер-